

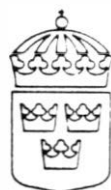
Motion till riksdagen

1989/90:A80

av Kjell Dahlström m. fl. (mp)

med anledning av prop. 1989/90:76

Regionalpolitik för 90-talet

Mot.
1989/90
A80-82

Regeringens regionalpolitiska förslag innebär inga nya grepp för 90-talet. I denna motion föreslås förändringar med verkningar långt in i 2000-talet. Gammal regionalpolitik bygger på stöd och bidrag till regioner, som till stora delar har egna resurser att forma och vidmakthålla liv och samhälle.

”Organisation och administration av regionala utvecklingsinsatser” (kap. 6) är ett lapptäcke av centrala statliga mekanismer. Det har tillkommit för att söka korrigera konsekvenserna av urbaniseringen i landets södra delar. Vissa resultat har uppnåtts jämfört med om man inte hade gjort någonting alls. Däremot är hela det regionalpolitiska understödstänkandet förkastligt. Det bör jämföras med en helt annan utveckling, nämligen en med självständiga regioner med egna representativa församlingar som själva får ansvaret för sitt län, sitt landskap, kanske tillsammans med en folkvald landshövding. Vi är övertygade om att en radikalt ökad regional självstyrelse är det främsta medlet för att skapa en genuint egen livskraft i våra gamla och än så länge öppna landskap.

När en verklig regional demokrati genomförs försvinner behovet av dagens alla stödformer och de kan ersättas med enhetliga regionala utjämningsbidrag. Detta bör kompletteras med mycket kraftiga nationella satsningar på uppbyggnad av infrastrukturen, bl.a. järnvägar, kustsjöfart och telekommunikation, vilken sörjer för såväl oberoende som närhet regionerna emellan.

Nya landsting

I dagens landsting för den regionala politiska debatten en tynande tillvaro (utom i det starka Stockholms län). Om den regionala statliga förvaltningen i princip avskaffas och dess uppgifter övertas av landstingen med bibehållen beskattningsrätt så kommer dessa parlamentariska församlingar, kanske förstärkta till mellan 100 och 200 ledamöter, att bli mycket livaktiga regionala beslutscentra. Den feodala länsindelningen bör ses över. Länen tillkom under 1600-talet då Axel Oxenstierna och senare Karl XI utvecklade en central statsmakt. Vi önskar återgå till ett regionernas Europa med den kulturella mångfald som likriktats under de senaste hundra åren, en mångfald som ännu lever i medvetande, miljö, kultur, dialekter, sedvänjor och inte minst i de grundläggande ekologiska näringsbetingelserna. De gamla landskapen

och de sammanhållna kulturbygderna är ekologiskt naturliga. ●fta nog är det älvdalar, vattensystem och vattendelare som skiljer det ena landskapet från det andra.

En diskussion bör initieras med brett folkligt deltagande: Vill vi bli självstyrande i de gamla historiska landskapen i stället för fjärrstyrda i den statliga centralmaktens län? Frågor om Stockholm och Göteborg skall bli egna stadslandskap och om Härjedalens och Ölands självständighet kommer att diskuteras liksom olikheter i övrigt mellan landskapen.

Motiv för denna diskussion finner sin näring i ett allt tydligare missnöje från människor i periferin med makten i centrum. Även ett sådant förhållande som att var femte väljare inte tar ställning för något av de politiska partialalternativen är ett varningstecken om att det inte står så bra till.

Reduktion av centralmakten

En självständighet, liknande den i kommunerna, innebär också att antalet beslutsärenden på central nivå i riksdag och regering minskar. Här återstår gemensamma nationella frågor, fortsatt nationell lagstiftning, ökande utrikesrelationer, försvar, nationell infrastruktur, statsfinanser, den regionala skatteutjämnningen m.m. Riksdagen kan krympas till hälften och regeringen kan knytas närmare riksdagen, bl.a. genom en sammanslagning av departement och riksdagsutskott som gemensamt beredande organ.

Nya församlingar

Storkommunerna behövs som kompetent nivå inte minst för miljökontroll och ekologisk planering. Däremot bör gamla "församlingar" återuppstå och nya formas, även dessa med självstyrande och direktvalda organ. Församlingarna, som här skall uppfattas även utan sina religiösa uppgifter, bör i första hand klara de sociala frågorna och skolan. Alla människor måste få en trygghet och identitet i det lokala samhället. Då ökar möjligheterna för alla att verksamt kunna bidra och vara delaktiga i samhället.

Genom en radikalt genomförd självstyrelsereform på de regionala och lokala nivåerna, i likhet med den kommunala självstyrelsen, ökar självkänslan och självrespekten med särskilt stor verkan i landets s.k. stödområden. Därmed finns de bästa förutsättningarna för en egen utveckling av de glest befolkade regionerna. Traditionella nationella mål som full sysselsättning och ökad ekonomisk tillväxt kommer troligen att ersättas med starka regionala krav på en god livsmiljö och hushållning med energi och naturresurser.

Vi har i denna motion redovisat en helt annan regional utveckling som utgår från de lokala resurserna snarare än de centrala direktiven och de statliga understödsformerna.

Hemställan

Mot. 1989/90

A80

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad här anförts om en alternativ regional och lokal utveckling.

Stockholm den 26 mars 1990

Kjell Dahlström (mp)

Hans Leghammar (mp)

Kent Lundgren (mp)